нөөдэр дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын һайндэр

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 103 (9857) | 1962 оной майн 1, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Майн нэгэн

Мүнөөдэр бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы түрүү хүн түрэлтэн Майн нэгэниие — али бүхы оронуудай ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын уласхоорондын һайндэрые маша ехэ баяртайгаар тэмдэглэжэ байна.

1962 оной майн нэгэн тусгаар удхашанартай. Энэмнай КПСС-эй түүхэтэ XXII съездын һүүлээр юртэмсын жама ёһоор юрөөжэ ерэһэн түрүүшын хабар ха юм. Тэрэнэй баһа нэгэ тусгаар шэнжэ шанарынь тэмдэглэхэ гэбэл, энэмнай КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй тогтоолой ёһоор хүдөө ажахые ударидалга эрид һайжаруулха гэһэн революционно удхашанартай хубилалтын бэелүүлэгдэжэ эхилһэн түрүүшын хабар ха юм.

Энэ хабар амитанай амисхал илангаяа ехэ һүртэйгөөр соностоно. Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ агуухэ революционно һургаал, ажалша арад зоной үзэл сурталай хүсэн түгэс зэбсэг—марксизм-ленинизм улам бүри хүсэтэйгөөр, улам бүри үргэнөөр дэлгэржэ байнхай. Тус һургаал түби дэлхэйн зоной амисхалые сүлөөтэй, дэбистэй, найдамтай болгоно. Мүнөө Маркс — Энгельс — Ленинэй һургаал хэдэн олон миллион хүнүүдэй һургаал болонхой. Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 92 жэл болоһонойнь алдарта ойе мэнэ һаяхан орон бүхэнэй ажалшадай айхабтар ехэ омогорхолтойгоор тэмдэглэһэниинь мэдээжэ. Маркс — Энгельс — Ленинэй һургаалаар хэдэн олон оронууд бэеэ даанхай. байдалтай, эрхэ сүлөөтэй болонхой, мүн арба гаран оронууд амжалтатайгаар социализм байгуулжа байна. Тиихэдэ манай орон дотор коммунизм үргэн далайсатайгаар бэелүүлэгдэжэ эхилэнхэй.

Майн нэгэнэй һайндэрэй тон ехэ удхашанартай байһыень Владимир Ильич Ленин тэмдэглэдэг байгаа. Тад ондоо хоёр дэлхэйн байһаниинь эндэ элеэр харагдана гэжэ Ленин заадаг һэн. Нэгэниинь — аха дүү ёһоной эрхэ сүлөөтэй дэлхэй, нүгөөдэнь — мүлжэлтын, богоолшолгын дэлхэй гэжэ Ильич бэшэһэн байна.

Тиимэл даа, манай агуухэ социалис орон — хүнүүдэй хоорондо аха дүү ёһоной энэрхы заншалай мандаһан, эрхэ сүлөөтэй, зол жаргалтай орон байһанаараа бүхы дэлхэй дээрэ суурханхай. Тиихэдэнь капитализмын оронууд—мүлжэлгын, богоолшолгын, гашуудал зоболонгой, гасалан ядаралай, гуйраншалгын оронууд байһан туладаа ажалшадай дура гутаана.

Бүхы дэлхэйн түрүү хүн түрэлтэнэй энэрхы сэдьхэл, инаг дуран, ухаан бодол манай орондо, марксизм-ленинизмын һургаалаар үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулжа байһан орондо хандуулагданхай. Майн нэгэнэй һайндэр энэ гайхамшагтай ушарые илангаяа эли тодоор гэршэлнэ. Бүхы оронуудай пролетаринар нэгэдэгты, зол жаргалаа ологты, эрхэ сүлөөгөө эдлэгты гэһэн түүхэтэ уряа хэзээ хэзээнэйхиһээ хүсэтэйгөөр зэдэлнэ.

Коммунизм байгуулжа байһан социалис Эхэ оромнай бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы ажалшадта эрхим дээдэ үльгэр жэшээ харуулна. Советскэ Союзнай урагшаа коммунизм тээшэ һүр жабхалантайгаар дабшажа ябанхай. Арадаймнай ажахын али бүхы һалбаринууд — промышленностьшье, хүдөө ажахышье, культурна байгуулалташье — тон ехэ амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Жэшээлхэдэ, 1923 ондо миил 615 мянган тонно булад, 11,5 миллион тонно шулуу нүүрһэ, 5 миллион тонно үлүүтэйхэн нефть, 300 мянга болохогүй тонно цемент Советскэ Союзнай абадаг байгаа. Тиихэдэ энэ талаар Америкэһээ ехээр гээгдэжэ ябаһан байгаабди. Мүнөө урагшаа һүртэй ехэ алхам хэгдэнхэй. Үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада булад хайлуулжа абалга 115 дахин, нүүрһэ — 39 дахин, нефть — 31 дахин, цемент — 188 дахин ехэ болонхой. Иимэл даа, манай Эхэ ороной алхам! Алишье талаар абаад үзэхэдэ, шэнэ, ехэ хубилалтанууд боложо байна.

Хүдөө ажахыдашье хубисхал болонхой. КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй тогтоол энэ талаар гайхамшагта үльгэр жэшээ боложо үгэмөөр. Манай республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мүнөө коммунистическэ партиингаа Центральна Комитедэй мартын Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, Майн нэгэниие поли дээрэ тэмдэглэжэ байнхай.

Майн нэгэнэй урда тээ республика доторнай үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн муу бэшэ үрэ дүнгүүдые харуулаа: ажалай бүтээсэ ехэ болоо, продукциин үнэ сэн химдараа, шанар һайжараа, коммунис ажалай ударнигууд, коллективүүд олошороо. Ленинэй орденто паровозо-вагонно завод, «Электромашина», механизированнэ шэлэй, Тимлюгэй цемент-шиферэй заводуудта, нарин сэмбын фабрика социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Хүдөө нютагуудта шэнээр байгуулагдаһан үйлэдбэриин управленинүүд эршэмтэйгээр ажалаа эхилэнхэй. Кабанскын, Закаменай аймагууд гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө түрүүшын кварталда үлүүлэн дүүргэнхэй. Гүрэндэ һү худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб Ахын, Баунтын аймагууд дүүргэжэ шадаа! Майн нэгэниие иимээр угтажа байһан ажахынууд яһала олон.

Зорилгонууднай тодорхой, хэхэ юумэмнай мэдээжэ. Саашадаа улам бүри амжалтатайгаар ажаллаха шухала. Хүдөөгэй ажалшадай урда мүнөө үедэ хабарай тарилгые богонихон болзор соо, эмхитэй һайнаар, шанартайгаар үнгэргэхэ гэһэн тон ехэ удхашанартай зорилго табигданхай. Майн нэгэниие тэмдэглэжэ байха үедөө энээн тухай хэлэнгүй байхын аргагүй.

Майн нэгэнэй һайндэрөөр дашарамдуулан, республикынгаа арадай ажахын али бүхы һалбаринуудай — промышленностиин, хүдөө ажахын культурна байгуулалтын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй саашадаа улам бүри амжалтатайгаар ажаллахыень юрөөе.

Газар дэлхэй дээрэ Амгалан байдал, Ажал, Эрхэ сүлөө, Адли тэгшэ эрхэ, бүхы арадуудай Аха дүүгэй хани барисаа, Зол жаргал байгуулагша коммунизм мандаха болтогой!

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй тогтоолой ёһоор, КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хүдөө ажахыгаар союзна комитет иимэ бүридэлтэйгөөр бии болгобо:

Комитедэй түрүүлэгшэ

Игнатов Н. Г. — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо.

Комитедэй гэшүүд:

Поляков В. И. — Союзна республикануудай хэрэгүүдээр КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи хүдөө ажахын таһагые даагша. Корниец Л. Р. — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи бэлэдхэлэй гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй министр.

Пысин К. Г. — СССР-эй хүдөө ажахын министр.

Кучумов П. С. — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй «Союзсельхозтехника» гэдэг бүхэсоюзна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ.

Гусев Н. П. — СССР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо.

Тихомиров С. М. — СССР-эй госэкономсоведэй түрүүлэгшын орлогшо.

ТАСС-эй мэдээсэл

1962 оной апрелиин 26-да табигдаһан «Космос-4» түхэлэй хэмэл одон дэлхэйе тойрохо замаар гурбан сүүдхэһээ үлүү ябаба. Үнгэрһэн энэ туршада хоёр миллион тухай километр тэрэ ниидэһэн байна. Замбуулин дайдые, агаарай дээдэ талын бүридэлые шэнжэлхэ зорилготойгоор хэмэл одон дээрэ табигдаһан түхеэрэлгэнүүд, аппаратура тогтууритай һайнаар хүдэлөө. Научна шэнжэлэлгын программын хүсэд бэелүүлэгдэһэнтэйнь дашарамдуулан, газарһаа тусхай дохёо үгтэжэ, хэмэл одон Советскэ Союзай уридшалан хараалагдаһан газарта амжалтатайгаар буулгагдаба. «Космос-4» түхэлэй хэмэл одые табяад, научна ехэ удха шанартай мэдээнүүд абтаба. Мүнөө абтаһан эдэ мэдээнүүд тайлбарилан шэнжэлэгдэжэ байна.

РЕПОРТАЖ

АШАТА ХАБАРАЙ АЛХАСА

Коммунизм байгуулха хүсэтэ программа компастой, хүдөө ажахые хүгжөөхэ тодорхой түсэб гартаа баринхай шэнэ хабарай алхалжа ябаһыень үдэр бүри харанабди, газетэдэ уншанабди, радиогоор шагнанабди. Бүхэдэлхэйн ажалшан арадай һайндэр—алдарта Майн 1-нэй урдахана Бичурын совхозоор ябажа, шэнэ хабарай амисхалда хүртэбэбди.

...Улаан хада түшэлгэтэй, Хайранга уула хаяатай Бодонгууд нютагнай Бурят орон соогоо бараг мэдээтэйхэн газар гээшэ. Эндэ орооһо таряаншье ургахадаа хабатай хони малшье үдэсэтэй, тарглаласатай. Дабаата, Амгаланта, Шэбэртэ, Шанага гэхэ мэтэ үрэжэлтэ баян нуга дайдада ажалша бэрхэ, омог дорюун зон ажаһуудаг.

Хабарай һүүл һара гарахаяа байбашье хада уулын оройгоор, нуга тохой газараар хүр саһан сайбалзажа, унжагай ута үбэлэй унги таһараагүй хэбэртэй. Иимэ нэгэ үдэр совхозой зургаадахи отделениин ажахын тоосоондо ороһон тракторно-таряан ажалай бригадада хүрэжэ ерэгдэбэ.

Полиин захада табяатай, хүрин шэрээр шэрдэмэл бишыхан гэрэй захада хүрэжэ ерэхэдэмнай бригадын тогоошон Янжима Санжижанова ехэл яаралтай хэбэртэй аяга табагаа, бидонтой шүлэ оодон тэргэ дээрээ тээжэ, халтар мориндоо һуухаяа байба. Вагончигой нюур талада үлгөөтэй байһан Хүндэлэлэй самбар дээрэ: «Үсэгэлдэр тракторист Ринчиндоржо Чимитовэй агрегат 34 гектар нормын орондо 40 гектар тариба. Эдэнэрһээ жэшээ абагты» гэжэ аржыса бэшээтэй харагдана.

— Янжима хээтэй, хэнэй агрегадта түрүүн ошохоёо байнат, — гэжэ маанадтай суг ябаһан КПСС-эй райкомой пропагандист нүхэр Санжиев тэрэ эхэнэрһээ асуугаадхина.

— Бригадынгаа эрхим хүбүүдтэ түрүүн лэ ошохол байхаб, — гээд Янжима тогоошон хүндэлэлэй самбар тээшэ заана.

Тарилга хэжэ ябаһан хүнүүдтэ поли дээрэнь үдын халуун эдеэ абаашахаяа яаража байһан Янжима хээтэйе дахаад, Ринчиндоржо Чимитовэй агрегадта хүрэбэбди.

Тогоошо эхэнэрэй ерэжэ ябахые хараад, тарилга хэрээһэлүүлэн хэжэ байһан хоёр агрегадай механизаторнууд (нэгэдэхи зураг) тракторнуудаа нэгэ газарта зогсоожо, үдын хоол барижа оробо.

Энээхэн үе һамбаашалжа, механизаторнуудтай танилсабабди. Түрүүлжэ ябаһан Чимитовэй агрегадта хүдэлдэг сеялкэшэд Бадма Дондубон, Дугаржаб Султумов, Николай Цырендоржиев гэгшэд нэгэшье һаадгүйгөөр, һайн шанартайгаар ажаллахые оролдоно. Тэдэнтэй мүрысэдэг Петр Осколковой агрегадай сеялкэшэд Дондок Гомбоев, Чимит Базаров, Цырма Норбоева гэгшэд нүгөөдүүлээ хүсэхэ зорилготойгоор мүн лэ «унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүйгөөр» ажаллана.

— Тарилгада ороһоор хоёр хонобобди. Ядалдаха юумэн үгыл даа. Харыт даа, Янжима хээтэймнай маанадтаа һанаагаа зобожо, хүдэлжэ байһан газартамнай лабшаатай халуун шүлэ асаржа байна ха юм. Иигэжэ эбтэйгээр хүдэлхэдэ ажалшье бүтэсэтэй, — гэжэ манай асуудалда Ринчиндоржо Чимитов богонихоноор харюусаба.

Шэнэ эмхидхэгдэһэн үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэрилэгшэд ябана гү гэжэ һонирхоходомнай, сеялкэшэдэй нэгэн иигэжэ хөөрэбэ:

— Танай урдахана Кяхтын үйлэдбэриин управлениин главна агроном нүхэр Гылыков энээгээр

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Газар дэлхэй дээрэ Амгалан байдал, Ажал, Эрхэ сүлөө, Адли тэгшэ эр

☆ ☆ ☆

Арадуудай тэмсэл илагдашагүй

Ород арадай агууехэ хүбүүн Виссарион Григорьевич Белинский холые харадаг, айхабтар гүнзэгы сэсэн ухаатай байһаараа бүгэдэндэ мэдээжэ гээшэ ааб даа. Зуун жэл болоод байхада, 1949 ондо ород орондо ажаһууха зол хубитай байһан ашанар, гушанартаа атаарханаб, тиихэдэ манайхин соёл гэгээрэлэйнгээ хүгжэлтын талаар хамагые ахижа гараад, бүхы хүн түрэлтэниие дахуулан хүтэлжэ ябахал гэжэ тэрэ айхабтар мэргэнээр зүгнэн хэлэһэн юм. Теэд мүнөө манай орон—Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз—бүхы дэлхэйн ажалша зоной гэрэлтэ ерээдүй тээшэ харгы замыень заагша одон болонхой.

Манай алдарта партиин баталан абаһан шэнэ Программа дотор хайшан гээд, ямар арга зэбсэгүүдээр, хэды шэнээн болзор соо коммунизм байгуулхабибди гэһэн тодорхой түсэб табигдаанхай. Арад зоноймнай урдаа барижа ябаһан туг дээрэ Эб найрамдал, Ажал, Эрхэ сүлөө, Адли тэгшэ байдал, Аха дүүгэй холбоон, Зол жаргал гэжэ алтан үзэгүүдээр һиилэгдэнхэй. Бидэнэр энээниие ганса өөһэдтөө туйлаха гэнэ бэшэбди, харин бүхы дэлхэйдэ ажаһуудаг бага ехэ арадуудта бултандань хүсэнэбди. Юрын зоной хара хүлһыень адхаруулжа, хайра гамгүйгөөр мүлжэжэ олоһон зөөри баялигаа хүрэнгэтэн баяшуул алдаха дурагүй, бодото ээдтэнь бусааха гэжэ һанадаггүй. Тэдэнэй түсэб ойлгосотой.

Энэ бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ баяшуул, дээрмэшэд, мүлжэгшэдые үгы болгоод, юрын зоной аха дүүгэй агууехэ бүлэ тогтоохо зорилготой байһанаа нюудаггүйбди. Ажал гээшэ эгээн дээдэ Хаан болохо ёһотой. Энэмнай хэзээ нэгэн сагта бэелхэ холын бодол, хооһон хүсэл бэшэл! Хорин жэл... Энэ түүхэтэ богонихон болзор соо хамагые илагша агуу партиингаа хүтэлбэри доро, олон яһатан арадуудайнгаа мундуу хүсэтэ ажалаар бидэнэр өөһэдынгөө орон дотор коммунизм байгуулхабди.

Манай хаишар—арадай засагта оронууд баһал хурдан түргэнөөр хүгжэжэ, бидэнтэй нэгэн хамта гэрэлтэ ерээдүй тээшэ зорино. Харин хархисуудай мэдэлдэ байһан колони оронууд, дарлалгын хөөмэгшые хобхо сохижо, сүлөөтэ байдалай үргэн дардам харгы дээрэ гарана. Теэд эрхэ сүлөө гээшэмнай хэды үнэтэй сэнтэйгээр дайлан абтанаб даа! Алжирай ангама халуун дайдада, аяар холын Сьерра-Маэстро хадада арбан наймата́й, арбан юһэтэй хүбүүд, басагад Эхэ нютагайнгаа сүлөөрхын хойноһоо байлдаанда ямар олоороо унааб!

Ганса нэгэн оронуудһаа байтагай, бүхэли Африка түби һаяшаг болотор эрхэ сүлөөгүй байгаа бэлэйл. Айхабтар шуһаг ашагта малтамалнуудтань «шунгашаһан» харин баяшуул хайшаншье гэжэ һаань, элдэб мэхэ гохо гаргажа, тэндэһээ холодохогүйе оролдоно. Сүлөөтэ оронуудай бии болоходо, тэдэнэй үнэн сэхэ хүтэлбэрилэгшэдые түрмэ шорондо хаана, алана, хюдана. Бүхы Африкын сүлөөрэлгын тэмсэлэй хэрэгтэ ами наһаа үгэһэн агууехэ патриот Патрис Лумумба тэндэхи оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй суглаан дээрэ ингэжэ хэлээ бэлэй:

—Алжирнай Францин бэшэ бшуу. Анголомнай Португалиин бэшэл, Кенимнай Англиин бэшэ бшуу, Руанда-Урунди Бельгиин бэшэ ха юм. Энээниие бидэнэр бултадаа мэдэнэбди, энээниие бүхы дэлхэй мэдэнэ. Баруун оронуудай бодото зорилгые ойлгожо байнабди. Энээнһээ урагша тэдэнэр элдэб үндэһэ яһатаниие, ондо ондоо уг гарбалтаниие хоорондонь зүрилдүүлхэ, эбгүй болгохо гэжэ оролдодог һэн. Мүнөө Африкын бусалтатагүйгөөр сүлөөржэ байха үедэ тэдэнэр гүрэн гүрэнүүдэй хоорондо яһа хаяжа, хоротой үһөөтэй бүлэгүүд болгон хубааруулхые эрмэлзэнэ. Тиигээд тэдэнэй зүрилдэжэ, бэе бэеэ химэлэлсэжэ байхые һамбаашалаад, хуушан зөөри баялигаа колонизаторнууд гарһаа табихагүй һанаатай. Энэ муухай мэхэдэнь оронгүйгөөр Африкын оронууд бата нэгэдэлтэй байжа шадаха бэзэ гэжэ этигэнэбди!

Тиихэ үедэ манай мэдээжэ журналист Юрий Жуков Леопольдвиль хотоор ябаһан, Патрис Лумумбатай нюураараа уулзаһан, хөөрэлдэһэн байгаа. Энээн тухайгаа тэрэ ингэжэ бэшэнэ:

—Үглөөдэрынь бидэнэр премьер-министртэй уулзаха гэжэ Конго мүрэнэй эрьедэ байһан нэгэ бишыхан гэртэ ошобобди. Бүлэг ногоон ургамалнууд байд гээд лэ, уһанай түргэн урасхалда абтан урууддана. Уданшьегүй бүтүү нэлэнхы сэсэг намаатай хашаа соо үхибүүдэй шаг шууяа табихань дуулдаба. Энэ премьерэй хүүгэдынь—буржагар хара үһэтэй, хөөрхэн затагарханууд—хэрэлсыһээ хажуу тээшээ һолжорон наадажа байбад. Буутай шуутай харуулшадай оройдоо хүдэлэнгүйгөөр ехэ удаан зогсоходонь, тэдэнэр гайхан тагнан харанад. Папаемнай нимэ томоотой хүнүүд юундэ хамгаалжа байнаб гэжэ тэдэнэр яажа мэдэхэб даа.

Айлшадай һууха бишыхан таһалга соо ороходо, премьертэй уулзажа, хөөрэлдэхэ дуратай хэдэн арбаад хүнүүд үймэлдэнэд. Тэдэнэр үнинэй хүлеэһэн хэбэртэй. Министрнүүдтэй ошожо ярилдаа һаатнай хэрэгтнай бүтэхэл гэжэ бэшээшэнь яашье ойлгуулжа ядана. Заал һаа Лумумбатай уулзаха һэмди гэжэ тэдэнь урдаһаань харюусанад. Наймааша хүн өөрынгөө эд бараада зүбшөөл абахые хүсэнэ. Алба хаагша ондоо хотодо ошожо ажаллаха табилга эрихэ һанаатай хаш, салингаа ехэ болгуулха дуратай һургуулиин багшашье бии. Энэ һая тогтоод байһан гүрэнэй албан ажалынь үшөө һайнаар эмхидхэгдээгүй гэжэ хүрэһөөр ойлгохоор. Дүй дүршэлшье хаанаһаа байхаб даа. Эдэ бишыхан асуудалнууд премьерые айхабтар шухала гүрэнэй хэрэгүүдһээ һамааруулаа ха юм.

Бидэнэрые ара үүдээрнь засагай толгойлогшодо оруулба. Мэндэшэлэлдэһэнэйнгээ һүүлээр хөөрэлдэжэ эхилбэбди. Заха зайгүйгөөр телефон хангинана. Элдэбын хэрэгүүдтэйгээр премьертэ хандана хэбэртэй. Тэрэнэй шэг шарайень харахада, һүниндөө унтаагүй аад, ехээр эсэһэн янзатай. Тиигээшье һаа, мүнөөдэр үдэһөө хойшо Стенливиль хото ниидэн ошожо, Советскэ Союзһаа бэлэг болгон самолёдоор эльгээгдэһэн эдеэ хоолые өөрөө угтаха гэжэ байнаб гэбэ.

Тингээд саашань эмнэлгэ аргалуулгын газарнуудые олоор нээхэ, һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл ябуулхаһаа эхилээд, мэргэжэлтэй хүнүүдые һургахын тула ямар оронуудта, хэды хүбүүд, басагадые эльгээхээ байһан тухайгаа, гүрэнэйнгөө аппарадые яажа бүрин бүтэн болгохо, шадабари дүршэл олгуулха тухайгаа Патрис Лумумба бидэндэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө бэлэй...

Ингэжэ үнэхөөрөө бэеэ даанхай байдалтай гүрэн болохо, арад зоноо гэгээрэл болбосоролой замда оруулха, Советскэ Союзһаа эхилээд, бэшэшье сүлөөтэ оронуудтай аха дүүгэй харилсаа байгуулха гэхэдэнь Патрис Лумумбые империалистнар зэрлиг муухайгаар алаа бэлэйл. Тэрэнэй хэрэгые үргэлжэлүүлэгшэ Антуан Гизенга түрмэдэ хаагданхай. Теэд арадуудай хүсэл зоригые, эрхэ сүлөө тээшэ эрмэлзэлгые алажа, һүнөөжэ, хаалта хэрэм соо нюужа даража болохогүйл! Конгын арад, мүн тэрэшэлэн Африка түбиин бэшэшье оронуудай ажалша ниитэ харин дайсадай «урьха зангые» бута сохижо, хуби заяагаа өөһэдынгөө гарта абаха байһаниинь лабтай.

Аяар холын Карибска далайн ольторогто эрэлхэг зоригтой арад зон хубисхал хэжэ, эрхэ сүлөөгэй туг мандуулаа. «Куба— манай, янки—хэрэггүй!» гэһэн далита үгэнүүд, баатар Фидель Кастрын дүлэтэ уряанууд баруун түбиин баяшуулай ухаа мэдээень алдуулба. «Бурхангүйшүүл», «коммунистнар», «буһалгаашад» гэжэ байгаад элдэб эсын хараал шэрээл, заналтанууд дээрэ дээрэһээ бууужа ерэбэ. Бишыхан аралай баатарлиг арад юунһээшье айгаагүй, гэдэргэ сухаряагүй, шэнэ байдалаа гайхамшаг эдэбхитэйгээр зохёожо байна. Америкын империалистнар хоро шараа бусалжа, хайшаншье гэжэ һаань арадай засагые унагааха, «өөһэдынгөө хүнүүдые» табиха гэжэ оролдоно. Советскэ Союзай болоод социализмын оронуудай аха дүүгэй дэмжэлгэдэ түшэглэһэн Кубын арад илагдашагүй, харин баяшуулай урда хэзээдэшье һүгэдэхэгүй.

Захагүй замбуулинай «үүдые» нээжэ, Совет ороноо алдаршуулһан Юрий Гагарин ехэ һонинoop һаяхан ингэжэ бэшэһэн байна: «Марсда гү, али Венерэдэ шэглэн ниидэһэн космолёдой пассажирнуудые (тиимэ аяншалга холын дабаанай хэрэг бэшэ болонхой) эгээн түрүүшээр космос бэшэ, харин Газар дэлхэймнай гайхуулхал гэжэ сэхэ хэлэхэ байнаб. Ногоорһон аралнуудынь, ялалзаһан уһа мүрэнүүдынь жэгтэй гоёл даа, үүр хираалжа байхань бүришье мартагдашагүй. Тиимэ һэн хойнонь энэ дэлхэйгээ бүри гоёожо, химгадажа, бүхы ажаһуугшадайнь байдалые энхэ амгалан, ажана һайн болгохо гол зорилго байна гээшэ ха гэжэ урда хабар тэрэ дээгүүр ниидэжэ ябахадаа һанаа бэлэйб».

Эгээл тиимэ зорилго манай партиин шэнэ Программа дотор айхабтар гүнзэгыгөөр хараалагданхай. Бүхы бага ехэ горходой ниилэ ниилэһээр, яба ябаһаар агуу хүсэтэй мүрэн болодогтол адли, дэлхэйн арадууд хүн түрэлтэнэй гэрэлтэ ерээдүй—коммунизмда заатагүй хүрэхэл. Дайшалхы һүр хүсэеэ зангидан харуулха Майн нэгэнэй жагсаал ажалша зоной эрид шиидэбэриие, нэгэн һаналтай байһые яаха аргагүй элеэр гэршэлнэл.

Ч. Намжилов.

Тарилгаая—эрхим болзорто

Сэлэнгын «Эрдэм» колхозой гэшүүд газараа хахалжа, эртын тарилга хэжэ эхилээ. Ёнхор гэжэ нютагта оршодог тус колхозой гурбадахи комплексно бригадын механизатор Дашицырен Бадмацыренов Дорготодо 80 гектар хара таряа тариба.

Апрелиин 21-һээ колхозой 1-дэхи комплексно бригадын механизаторнууд Алексей Токтохоев, Санжа Гармажапов, Дашидондок Гомбоев гэгшэд түб тосхонһоо зүүлжээ газараа хахалжа, тарилгаяа эхилбэ. Тэдэнэр 70 гектар газарта тарилга хэбэд.

Мүнөө жэл колхозой тракторно-таряан ажалай бригаданууд бүхыдөө ажахын тоосоондо орожо, ажалаа улам бүтээсэтэйгөөр ябуулха юм. Эндэхи механизаторнууд эртын борнойлго хэжэ дүүргэнхэй. Тиихэдэ 1668 гектар дээрэ агротехническэ һайн болзор соо эртын тарилга хэхын түлөө тэмсэжэ байнад.

Р. Балданов,
манай корр.

Мүрысөөнэй илагшадта шагнал

Бурядай АССР-эй гүрэнэй болон эд хэрэглэгшэдэй кооперациин худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаба. 1962 оной нэгэдэхи квартал соо эрхим һайн амжалта туйлаһанайнь түлөө Улан-Удын столовонуудай трестын 12-дохи столовын хүдэлмэрилэгшэдэй коллективтэ РСФСР-эй худалдаа наймаанай министерствын, профсоюзай ЦК-гэй дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

Тиихэдэнь Зэдын продснабай мэдэлэй хилээмэй заводой коллективэйхид Бурядай АССР-эй профсоюзай областной Соведэй дамжуулгын Улаан тугта, хоёрдохи мүнгэн шанда хүртэбэ.

Мүн эндэхи продснабай 4-дэхи столово, 12-дохи магазинай, горпромторгын оёдолой мастерской, Улан-Удын столовонуудай трестын мэдэлэй 6, 9, 18-дахи столовонуудай коллективүүд Бурядай АССР-эй худалдаа наймаанай министерствын, профсоюзай обкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба.

В. Новолоцкий.

☆ ☆

Уран зурааша А. Антонченкын плакат.

ТАСС-эй фотохронико.

Даши ДАМБАЕВ

Майн нэгэнэй дуун

Хорин дүрбэ дугаар
минии наһанай хабар
Хонгор энэ замбида
ханхинан дуулаһаар
мүндэлбэ.
Ангир шаргал наран,
алтан үдэдөөр сасар,
Аян холо руу уряала,
мүшэтэ аялгаар зэдэлжэ!
Ургы ногооной һалбархы
угтахадаа баяртайб —
Урма зориг сэдьхэл соом
хүхын дуугаар шэнхинээ.
Залууб, залууб, залууб —
нюдэд соогоо галтайб.
Замай сэнхир хизаар руу
шэртээб солгёо түргэнөөр.
Арюун тунга агаараар
амтархажа амилан,
Алда үргэн сээжэеэ
ерээдүй руу сэлинхэйб.
Бүхы бэеынгээ балсангы
хүгжэмдэжэ зангилан,
Бүмбэрсэгтэ омогоор
миһэрэлээ
бэлэглэжэ үгэнхэйб.
Зүрхэн сооһоом бурьялһан
шүлэг, шүлэг, шүлэг
Зүлгэ ногоон талаарни
гэрэл туяа дамжаа.
Наран гуа дүүхэйм,
энэм —
шамда бэлэг.
Намтай сугтаа мүнөөдэр
дуула, энеэ
гудамжаар.
Майн нэгэн,
Майн нэгэн,
Майн нэгэн!
Маша ехэ дэмбрэл
сээжэ соомнай
жэргэн,
Хүлгүү һүртэ парад соо
ягаан сэсэгээр
задарбал,
Хүсэл һайхан сэдьхэлэй
дохёо үргэн
бадарбал.
Солбон габшагай алхасаар
Ленинскээрээ үгсэжэ,
Соведүүдэй ордон тээшэ
колоннонууд субанхай.
Охито Улаан тугууднай
намилзана дүлэтэжэ.
Оркестрнүүд наярна.
Оркестрнүүд.
Гэрэл толёор
туяатанхай.
Майн нэгэн,
Майн нэгэн,
Майн нэгэн!
Маршын номин хүгжэм
Жэгүүртүүлнэ маниие.
— Мандаг лэ Газар дээр
энхэ ниигэм Коммунизм!—
Магтаал солоор дэбэрнэ
зүрхэн сооһоо жэргэн.
Гагаринта юртэмсэ
ямар гэгээн һайхамши!
Галта үгэ аман соом
шүлэгэй ритм шалгана.
Май һарын огторгойн
дуулим гээшэнь
гайхамшаг.
Мандаһан Совет орон
илалтын элшээр ялбана.
Хорин дүрбэ дугаар
минии наһанай хабар
Хонгор энэ замбида
ханхинан дуулаһаар
мүндэлбэ.
Дууша солгёо наһамни,
баяр намда асар.
Дунгяа холо руу уряала,
мүшэтэ аялгаар зэдэлжэ:
Галта зүрхэм,
Галта зүрхэм,
Гагаринаар
Кэрьенэ,
жэрьег лэ,
Жэрьег —
Майн нэгэн,
Майн нэгэн,
Майн нэгэн!

☆

Лекци...
хөөрэлдөөн...

Ленин багшын эм... «Правда» газетын 50 ж... мүн хэблэлэй үдэр... 5-да тэмдэглэгдэхэнь.

Кяхтын аймагай... «Правдын» түүхэтэй... ха гэжэ ехэтэ оролдо... гай тосхонууд, пром... предприяти, барилга... рэ тусхай лекци, х... нүүд болоно.

Соёл гэгээрэлэй х... лэгшэд энэ алдарта... рюулагдаһан пла... монтаж, выставкэн... хидхэнэ.

Кудара-Сомон тос... лиотекэдэ «Правда»... һайхан, удха түгэлд... эмхидхэгдээ. Тэрэнь... 50 жэл» гэжэ нэрэт... шевик хэблэл тухай... гууд, брошюранууд,... нууд, номууд тэндэ... данхай.

СССР гүрэндэ ному... налнуудые хэблэн г... жэл бүри урган хүгж... һые тодо һонороор х... тоо, баримтанууд пл... рэнь бэшэгдэнхэй.

Аймагай Соёл гэгээ... дон, Кудара-Сомон... библиотекэ «Правды... лэй ойдо зорюу... «Коммунизмын түлөө... дээ партиин хэрэгл... зэбсэг» гэһэн аман ү... нал бэлдэжэ байна.

Р. Г...

Үйлэдбэри...
управленинү...

УЛАН-УДЭ. Гурб... ялкэ хойноо шагт... трактор улаан тоо... луулна. Энэ үедэ... Удын нютагай кол... хозуудай управлени... чальник А. В. Жел... рэжэ ерэбэ. Сеялк... тогтоожо шалгаһан... гэ сеялкэнь гектарт... лограмм, нүгөөдэнь... лограмм, гурбадахи... мын ёһоор 170 ки... хара таряа тарижа... байба. Иимэ ушар... гын «Эрдэм» колхоз... дэбэ. Агротехникы... тые бүдүүлигээр... руулжа ябаһан сея... тэ, бригадын хүтэл... шэдтэ шанга эрилт... дажа, дахин тиимэ... лай гарахагүйгөөр х... абтаа.

А. Бор...

КАБАНСК. Үйлэд... управлениин худал... шэд һаяхан Кабанск... хозой ажахытай т... зуураа, тэндэ 100... нугаһанай дальбар... хараалһан түсэбһө... дэгжээхэ аргатай... ниинь элирүүлбэ. ... тус совхоз энэ жэ... мянган дальбараа... жэ, гүрэндэ 5 мянг... нер нугаһанай мях... ха болобо. Мүнөө... мянган дальбараа... дэжэ байнхай. Энэ х... ридэнь Кабанскын... һургуулиин һурагш... һалха юм.

В. I...

Республикымнай нииелэл хото — Улан-Удэ жэлһээ жэл бүри гоё һайхан, болбосон болоно. Үнгэрһэн дүрбэн жэл соо 6 кинотеатр, 4 клуб, номой 4 магазин, 4460 хүнэй һураха һургуулинууд, тус бүридөө 100 хүнэй багтаа... хүүгэдэй 15 сад болон яслинууд, 284000 дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэрнүүд баригданхай. Мүнөө жэлдэ Комсомольско гудамжаар тус бүридөө 32 квартиратай олон гэрнүүд баригдажа байна. Зураг дээрэ: Удын урда... баригдажа байһан Текстильнэ үйлсэдэхи байрын гэрнүүд.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

...ы арадуудай Аха дүүгэй хани барисаан, Зол жаргал мандаха болтогой!

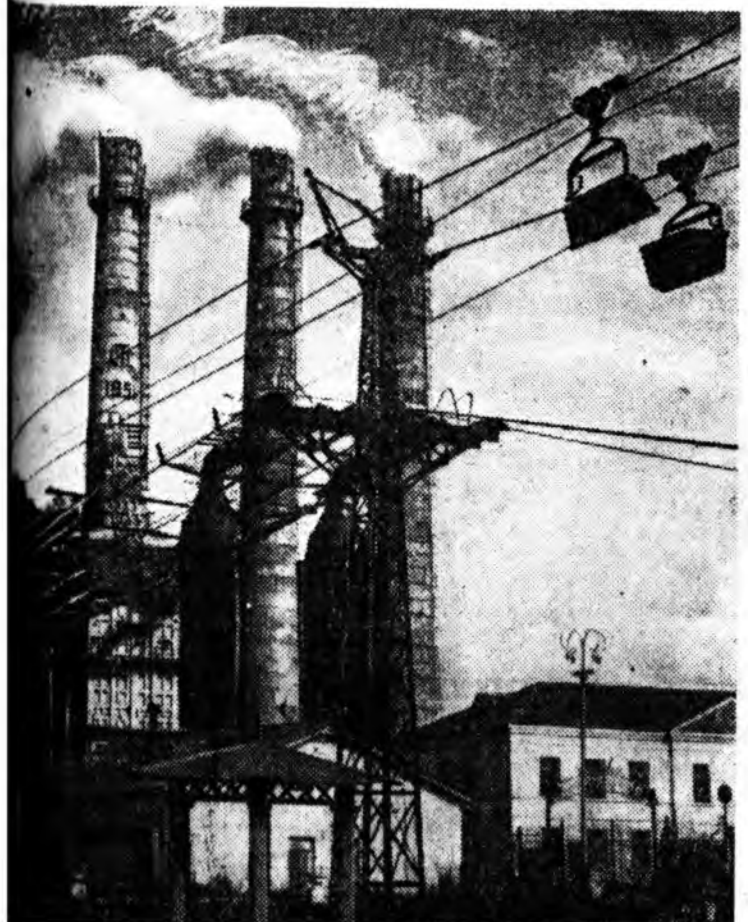

...гай цемент-шиферэй заводой хүдэлмэришэд болон алба... коммунис ажалай предприятиин нэрэ зэргэдэ хүртэхын... Эндэхид 4 һарынгаа түсэб уридшалан дүүргэ-...шадай Уласхоорондын һайндэр — Майн нэгэнии угтаба. ...ЭЭРЭ: Тимлюгэй цемент-шиферэй завод.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Ажалай бэлэгүүд

...рхозой ой модоной ...енностиин управле-...палозаводуудай хүдэл-... Майн 1-нэй һайндэрэй ...дэ абаһан социалис ...удаа амжалтатайгаар ... Шпала хюрөөдэхэ ... һарын даабари апре-...-да дүүргэгдээд, түсэб-...үүр 45 мянган шпала ...дөө. Даабариһаа га-...рөөдэгдэһэн энэ шпала ... километр утатай тү-... татахада хүрэхэ юм.

✦ Хандагатайн леспромхозой модошод ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи нэбтэрүүлхын түлөө оролдон, ажалдаа шэнэ амжалта туйлаба. Тэдэнэр модо прицепгүйгөөр шэрэхэһээ гадна, модо ехэ багсаар ашаалха арга үргэнөөр хэрэглэдэг болоо. Иигэжэ тус леспромхозойхид модо шэрэхэ дүрбэ һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, даабариһаа гадуур 10 мянган кубометр модо шэрээ.

Н. Тюрнев.

Түрүүшүүлдэ—шан

... нэгэдэхи кварталда республикын сель-... Соведүүдэй хоорондо дэлгэрһэн со-...рысөөнэй дүн Бурядай АССР-эй Ми-... Совет, гүрэнэй эмхи зургаануудай хү-...дэй профсоюзай обком гаргаба.

...уд, саг үргэлжын комиссинууд, һайн ...тын эмхинүүд болон эдэбхитэдэй үүс-... хүдэлһэнэй ашаар Баргажанай аймагай ...АНСКА СЕЛЬСКЭ СОВЕТ үнгэрһэн ... ажалай һайн үрэ дүн туйлаа. Мал ...дуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха ...үргэһэн, хабарай тарилгын бэлэдхэл ...хилһэн, соёл культурын, эмнэлгын, хүү-...даа наймаанай эмхи зургаануудай хү-...айжаруулха талаар нилээд ехэ юумэ ...

..., Уро-Читканска сельсоведэй харьяата ... совхоз гүрэндэ худалдаха кварталай ...ар 164,9, һүөөр — 104, үндэгөөр — 300 ...үргэбэ, 100 эхэ хонин бүриһөө 80,3 хурь-..., хони үсхэбэрилхэ түсэб 130 процент ...

...эн Түнхэнэй аймагай ХЭРЭНЭЙ СО-...ВЕТ һайнаар хүдэлөө. Энэ сомсоведэй ажахынууд мяха абаха түсэбөө 107, һү—112, үндэгэ —151 процент дүүргэһэн, эдэ продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Эбэртэ бодо мал үсхэбэрилхэ түсэб 127,8 процент дүүргэһэн, тиихэдэнь үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хэрэг һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Эдэ Соведүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэриин онсо илгаань юуб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, ажал-ябуулгадаа олон шэнэ юумэ хэрэглэдэг болонхой.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, Баргажанай, Уро-Читканска сельскэ, Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй сомоной Соведүүдые социалис мүрысөөндэ илаһан дээрэ тооложо, тэдэндэ мүнгэн шан барюулагдаба.

Гадна Байкало-Кударын аймагай Шергинскэ сельскэ, Закаменай аймагай Дүтэлүүрэй сомоной, Кяхтын аймагай Шара Голой сельскэ, Бичурын аймагай Бага Куналейн, Кабанскын аймагай Кабанска сельскэ Соведүүдые үнгэрһэн квартал соо һайнаар хүдэлөө гэжэ республикын Министрнүүдэй Совет, профсоюзай обком тогтоол доторoo тэмдэглэбэ.

Түрүүшын амжалтанууд туйлагдаа

Ажалша арад зоной элбэг дэлбэг, баян дэлгэр байдалтай болохын түлөө түрэл партиимнай эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байдагынь элитэ. КПСС-эй Центральна Комитедэй мартын Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд тэрэниие үшөө дахин эли тодоор гэршэлнэ.

Манай совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар партиингаа ЦК-гэй Пленумээр табигдаһан туйлай ехэ зорилгонуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байнад. Мүнөөдэр бүхы дэлхэйн ажалшадай аха дүүгэй хани барисаанай һайндэр тэдэнэй туйлаһан түрүүшын амжалтанууд тухай хэлэхэ дуран хүрэнэ.

Үнгэрөөшэ жэл гурбан колхозой үндэһэ һуури дээрэ манай совхоз байгуулагдаһан юм. Урдань эндэхи жэжэ колхозууд ажахыгаа ехэ гээгдэлдэ оруулһан байгаа. Юундэб гэхэдэ, эдэнэр газар уһа, машина техникээ зүбөөр хэрэглэжэ шададаггүй һэн. Тиимэһээ газар тарялан шэнээр хубаарилжа, зүбөөр хэрэглэхэ, бригада, фермэ ба отделенинүүдые һайн бэлэдхэлтэй, ажал хүдэлмэри мэдэхэ хүнүүдээр хангаха талаар совхоздо ехэхэн юумэ хэгдээ. Тэрэшэлэн совхозой ажахын гол һалбаринууд ажахын тоосоондо оруулагдажа, тэдэниие эрхилэгшэдээр агрономууд, зоотехнигүүд эльгээгдэнхэй.

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй тогтоолтой танилсаад, совхозоймнай хүдэлмэришэд бүри мүнөө жэл һү, мяха, үндэгэ, нооһо ба бусад продуктнуудые абалгые эрид дээшэлүүлхэ уялга абаа һэн. Жэшээнь, энэ жэл манай совхоз 19200 центнер һү һаажа, тэрэнэйнгээ 15000 центнерыень гүрэндэ худалдаха, тиин жэлэй турша соо һү һаалгаяа 40 процентээр дээшэлүүлхэ. Мяхан 34 процент, үндэгэн 2,5 дахин ехээр худалдагдаха.

Абаһан уялганууднай муу бэшээр дүүрэжэ байна. Совхознай энэ жэлэй нэгэдэхи кварталда нёдондонойхиһоо гүрэндэ һү 2 дахин, үндэгэ 5 дахин ехээр худалдаа. Нэгэдэхи кварталда 500 центнер мяха худалдаха түсэбтэй байгаад, 615 центнер худалдаабди.

Совхозоймнай олонхи хүдэлмэришэд ажал хүдэлмэридөө һайн амжалта туйлажа һайндэрые угтажа байнад. Жэшээлхэдэ, һаалишан Пелагея Петровна Кожевина нэгэдэхи кварталда үнеэн бүриһөө 576 литр һү һаагаад, мүнөө һайнаар хүдэлжэ байна. Һаалишад Татьяна Лебедева, Анна Василенко, Валентина Чиркова, Галина Телятникова, Парасковья Коновалова, Парасковья Колмакова гэгшэд тэрэнһээ гээгдэхэгүйн түлөө оролдонод.

Үндэгэ абалгые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ коммунис ажалай ударник, шубуушан Мария Георгиевна Зверковагай габьяа тон ехэ. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг фермэ мүнөө гүрэндөө үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэеэ байна. Жэлэй эсэстэ тэдэнэр түсэбһөө гадуур 65 мянган үндэгэ худалдаха гэһэн уялга абаад, тэмсэжэ байнхай.

Манай хүдэлмэришэд Үдын хонишодой жэшээгээр хонин бүриһөө хурьга абаха гэһэн уялгаяа муу бэшээр дүүргэжэ байнад. Хонишод Григорий Ожигов, Иван Афанасьев, Иван Крылов гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 90—100 хурьга абанхай. Ажахын тоосоондо ороһон П. К. Колмаковой, В. Ц. Цыренадмитовай даадаг бригаданууд баһал муу бэшэ амжалтануудые туйланхай. Түл абалгые эмхитэйгээр, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байһан совхозой нэгэдэхи отделениие (эрхилэгшэнь В. Лысцев) эндэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Адуу мал шахан таргалуулха талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэгдээ. Үбэлэй үедэ мал таргалуулха хүдэлмэри дүй дүршэлтэй адуулгашан Парфений Романович Елшин һайнаар эмхидхэжэ, малайнгаа толгой бүриин амидын шэгнүүр сүүдхэдээ 900—1000 граммаар нэмээгээ. Тугалшад Таисья Мисюркеева, Ксенья Зубкова, Парасковья Елшина, Анна Козулина гэгшэд тугалнуудайнгаа шэгнүүр сүүдхэдээ 800—800 граммаар нэмээнэ.

Малай тоо толгой түргэнөөр олошоруулха, тэдэнэй ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхын тулада нэн түрүүн тэжээл гүйсэд хүрэхөөр бэлдэхэ ёһотойбди гэжэ бидэнэр һайн мэдэнэбди. Мүнөө жэл таряалангайнгаа талмайн хубаарилга шэнээр хаража үзөөд, үрэ шэмэ багатай ургамалнуудаа кукуруза, горох, бобы, ячмень гэхэ мэтэ үнэтэ ургамалнуудаар һэлгэхэ гэжэ шиидхээбди. Жэшээлхэдэ, кукуруза 800 гектарта, горох 200 гектарта, сахарай свёкло 60 гектарта таригдаха. Хэрбээ нёдондо жэл 300 гектар ячмень таряа һаа, энэ жэл 900 гектар болотор нэмээхэбди. Мүнөө совхозоймнай хүдэлмэришэд хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэридэ ороод, тэрэниие саг болзортонь, һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө шанга тэмсэл хэжэ байнад.

Абаһан уялгануудаа дүүргэхэ талаар тайлаһан түрүүшымнай амжалта өөрөө зүндөө ерээгүй. Энэ хадаа совхозой партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, дирекциин зүгһөө ажалшадай дунда ябуулдаг политическэ, хүмүүжүүлгын болон эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэриин үрэ дүн гээшэ. Туйлаһан эдэ амжалтануудаа батадхан, бүри мүнөө жэл гүрэндөө хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр худалдажа, түрэл партиингаа ЦК-гэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ горьтой алхам хэхэбди.

А. Поздняков,
Баргажанай совхозой парткомой секретарь.

Лопсон ТАПХАЕВ

Хабарай шүлэг

Шэнэ мэдэрэл хаанаһаашьеб үерлэн ерэнэ.
Шэмшэрнэ сэдьхэлни—юунһээ гээшэб?
Долгилон, һабинан доро орошогүй зүрхэмни
Уурхайһаа унаһан дальбараадал тэршээ.
Оо, ойлгооб: мүльһэн хүхэлтын мүнгэн
дуһалнууд
Мэлмэрэн, мэлмэрэн зүрхэ руум
Мэдэрэл болон һабирна.
Хамагай сэдьхэлы саһантай хамта уяруулжа,
Хамагай баяры уһантай хамта үерлүүлжэ,
Урал дээгүүр ургы мэтэ энеэбхилэл тарижа,
Дуран гэһэн дугыгаар зүрхэнүүдые холбожо,
Хабар, хабар хабархана.
Наранай годлёор мүрэнэй мүльһэ сооложо,
Наяраа оньһоор нармай талаяа һэреэжэ,
Амжалта, хэрэгээр үдэр хоногоо тооложо,
Амитан бүхэндэ амидын жаргал түхөөжэ,
Хабар, хабар хабархана.
Үһээ доро хэбтэхэ саг бэшэ — һэргэлэн,
залууб,
Сүлөө зайдан һалхин — зүрхэнэйм залуур
Балай нойройм дулаахан хүнжэл шуужа,
Далай тээшэ далбага мэтэ тууна.
Далай тээшэ далбага болон ошоогүйшье һаа,
Далай шэнги таряалан соогоо ябанаб.
Хабар байна. Хабар—намда
Хахалагдаагүй шэнэ газар.
Намарай ургасада найдалтайхан
Наһан соогоо эдлэхэ жаргал.
Энэ жаргалаа дүүрэнээр эдлэхын түлөө
Энэ газараа гүнзэгыгөөр
Элдин зөөлөөр, хөөбэрөөр, эзэн ёһоор
Эдлэхэ ёһотойб.
Гартам—мориной боожо модон анзаһан хоёр
бэшэ,
Мантан хүсэтэ энэ үеын оньһон.
Урдам—бутархай олон үмсын таһархай бэшэ.
Уула, далайгаар хубаагдабашье,
Хахад дэлхэйн
Хамтын нэгэ таряалан.
Хахад дэлхэйн хабарай түлэг соо би
Хамтын золой тарилга хэжэ ябанаб.

Залуушуулай хани барисаан эбдэршэгүй

Залуушуулай үргэн ехэ хуралдаан — ВЛКСМ-эй XIV съезд Съезднүүдэй ордондо һаяхан болажо үнгэрөө. Олон республиканууд, областьнууд, городуудһаа ерэһэн делегадууд хуушанай танилнууд мэтэ эндэ уулзана, хөөрэлдэнэ. Тиихэдэ олон янзын үндэһэ яһанай,ород, казах, грузин, белорусс, украин болон бусад хэлэн дээрэ ярилдаан болоно.

Нарата дулаахан хабарай тэрэ үглөөе бүхы наһандаашье мартаха аалиши! Тэдэнэй дунда бидэнэртэ, бурядай залуушуулай түлөөлэгшэдтэ, байлсаха угаа ехэ зол жаргал түдаа һэн. Тэрэ үглөөгүүр тон һонирхолтой уулзалганууд болоо бшуу.

—Хаанаһаабта, нүхэр,—гэжэ нэгэ харабтар хүбүүнһээ асуухадамнай:

Кипра ольторогһооб! —гэжэ харюусаба.

Залуухан аад, хаб хара һахалтай, шамбайхан бэетэй хүбүүнһээ:

—Нүхэр, хаанахибши?—гэхэдэмнай, тэдэнэй нэгэниинь баруун зүг тээшэ заагаад, сэбэрород хэлэн дээрэ «Кубаһаа, революционно Кубаһаа» гэжэ харюусаба.

Зүгөөр ямаршье хэлэн дээрэ залуушуул хөөрэлдөө хадаа хани барисаан, эб найрамдал, жаргалта һайхан ажабайдал тухайгаа ойлголсоо һэн. Залуушуулай хуралдаанда аяар 58 ороной аха дүү залуушуулай союзуудай түлөөлэгшэд уригдажа ерэһэн байгаа.

Түүхэтэ съездын трибуна дээрэһээ аяар 50 ороной залуушуулай түлөөлэгшэд франци, румын, итальян, хитад болон бусад хэлэн дээрэ манай съездые амаршалаа.

Хилын саанахи делегадуудай хүтэлбэрилэгшэдэй амаршалга хадаа эб найрамдалай, арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө, колониализм ба фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ, дэлхэйн түрүү үзэлтэй залуушуулай һаналаа нэгэдэлые эли тодоор гэршэлһэн байна.

Интернационализмын үндэр үзэл сурталые хүтэлбэри болгон, Ленинскэ комсомол хилын саанахи залуушуултай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ асуудалда анхаралаа саг үргэлжэ табижа байдагынь мэдээжэ бшуу. Үнгэрһэн 1961 ондо аяар 114 оронуудһаа залуу аяншалагшадай 500 гаран бүлэг манай орондо ерэһэн юм.

Совет залуушуулай үмэнэһөө Кубын залуу коммунистнуудай һая байгуулагдаһан союзые нүхэр Павлов халуунаар амаршалаа. Совет залуушуул Кубын баатарлиг, эрхэ сүлөөдэ дуратай арадтай хамта хододоо байгаа, байхашье байһаниинь мэдээжэ. Азиин, Африкын, Латиин Америкын оронуудай залуушуултай хани ёһоной харилсаа холбооной хүгжэжэ, бэхижэжэ байһанда бидэнэр угаа баяртайбди.

Мүнөөдэр, Майн 1-дэ, ажалшадай һаналаа нэгэдүүлгын болон аха дүүгэй хани барисаанай үдэр бүхы дэлхэйн залуушуул эбдэршэгүй бата нэгэдэлээ, нягта жагсаалаа бүри эршэтэйгээр харуулна!

И. ПЫТИН,
ВЛКСМ-эй XIV съездын делегат, ПВЗ-гэй комсомолой комитедэй секретарь.

...АЖАЛ ХҮНИИЕ АЛДАРШУУЛДАГ

...урин дулаахан эдэ ...тэ ой соо ямар гоёб! ...мэн хуу баран ами-...айһан мэтээр үзэгдэ-...агай түрүүн ягааран ... тэрэнгиин һайхан ...мар сорьён анхилна. ... сэлмэг үглөөгүүр ...тараад байһан нара-... арьял үндэр нарһа-...ууур нэбэрэн, аяар ...глын байһан майлын ...лууун хабсагайн үб-...н гэрэлтүүлнэ.

...энэ үедэ тракторай ...бууха абяан соносто-... жэн байһан нарһан ... үглөөнэйнь нойрһоо ...рхибэ. Хэдэн зэргэ-... обоологдоһон модо-...жууда шалаагаа гар-...һан ямар нэгэ ехэ ..., «ДТД-40» трактор ...рээ эрьелдэн, хада ...ад зогсошобо.

...аншье һаа, хүдэлмэ-...ад хүдэржэһэн бэе-... шамдуу түргэнөөр ... сооһоо харайн буу-... модо шагтагалдаг ...рамжатай түхеэрэл-...аар шалгана.

..., түргэлэ. Юүгээ ...шэншэлээбши? Үсэ-...алайнгаа һүүлдэ ха-... шалгаа бэшэ һэн ... бригадир Петр ... Жарников тэндэ-...ба.

... дахин шалгахада, ...хогүй,— гээд трак-... Иванов хэдэн гүй-... кабина руугаа ха-...

... хүдэлмэриин ... үшөө үдыхэншье ...ктор байраһаа хү-...рэлдэр модо шэрээд ...рөөрөө хадын таша-... дабшуулба. Бүри саагуур «Дружба» хюрөөгэй һиинаха абяан соностоһоор бүри үнихэнэй: хирэ хирэ болоод лэ, хорёод метр ута хондообо модод хойно хойноһоо унажа, ойр тойрониие сууряатуулна.

Уданшьегүй дээдэ склад дээрэ тракторай модо таллуулжа асархые хүлеэжэ байнгүй, хүдэлмэриин халуун хаһа эхилбэ. Үсэгэлдэрэй таллуулгаһаа үлэһэн модонуудые ашаалгада бэлэдхэжэ оронод. «Дружба» хюрөө бариһан Василий Ларионов тэбэрижэ хүрэшэгүй бүдүүн нарһанай узуурһаа зургаан метр хэмжүүлэн, хюрөөдэжэ захална.

Хүдэлмэриин сагай эхилһээр часшье болоогүй байхада, отологдоһон модонуудые ута зандань багсалан шагтагалһан трактор дээдэ складта хүрэжэ ерэбэ. Кабина сооһоо сээжэсээгээ бултайһан жолоошо хүбүүн тракторайнгаа ябууд дунда:

— Эй, түргэлэгты. Мүнөөдэр таанадые модоор даража хаяхаб, хүдэлхэеэл мэдэгты,— гээд тугаархан бригадиртаа зонхилуулһанайнгаа харюу абан хашхарна.

— Ваня, тон зүб. Мүнөөдэрэйнгөө нормо зуун таби хүргэжэрхие,—гээд нүгөөдүүлынь харюусаба.

Хэдэхэн минута соо таллуулагдаһан багса модонуудынь мулталагдажа, тэрэ дарыдаа жолоошон газаа нэмээн, трактор агтынгаа шадал мэдүүлэн табилуулһаар хараа далда орошобо. Түрүүшын ашаанай буулгагдаһанай һүүлээр дээдэ склад дээрэ сүлөөтэйхэн хүдэлхэ арга үгы болодог. Эндэ ажалладаг дүрбэн хүнэй хэрбээ таллуулагдаһан модонуудые саг соонь сортолон хюрөөдэжэ, штабельда ябталаагүй һаань, бэрхэтэйшэг байдал тохёолдохо. Үдэр соо отологдожо таллуулагдаһан модон сооһоо дүшэ гаран кубометр абажа, штабель болгохо хүнгэхэн хэрэг бэшэ. Тиимэһээ комплексно бригадын гэшүүд үглөөнэй эртэһээ халаанай дүүрэтэр хамаг хүсэ шадалаа гарган хүдэлмэрилдэг байна.

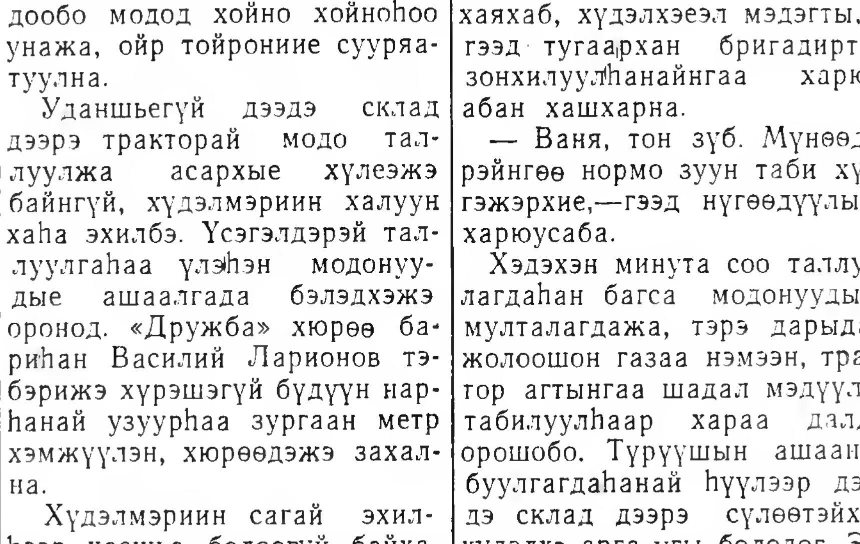

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Петр Степанович Жарников (баруун гарһаа хоёрдохи) бригадынгаа гэшүүдтэй хөөрэлдэжэ байна.**

Авторай фото.

Петр Степанович Жарниковай хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригада Хориин леспромхозой Баруун Хуурайн мастерска участогай хүдэлмэришэдэй дунда эгээн түрүүлэн коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Мүнөө тус бригадынхид участогайнгаа коллективэй этигэл найдабариие дээрэ үргэжэ ябана.

— Совет хүнүүдэй коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулжа эхилһэн энэ үедэ ажаһууха гээшэ ёһотой һайхан зол хуби гээшэ,— гээд нүхэр Жарников хөөрэнэ.—Коммунис ажалай нэрэтэй болоод, Эхэ оронойнгоо ажалшадай бэелүүлжэ байһан нангин хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулжа байһанаараа омогорходогбди. Юуб гэхэдэ, хамагай түрүүн ажал хүн бүхэниие алдаршуулна, имагтал ажал дээрэ хүн бүхэн хүмүүжэнэ ха юм. Бидэнэй хүсөөр бэлэдхэгдэһэн модоной арадаймнай ажахыда ямар ехэ үүргэтэй байһаниие мэдэнэбди. Тиимэһээ хайшан гээл һаа химда сэнтэй модо ехээр бэлэдхэхые оролдонобди...

Зүб даа, модон. Модоной хэрэглэгдэхэгүй газар, һалбари гэжэ үгы ха юм. Ямаршье барилгые модогүйгөөр эрхилхын аргагүй бшуу. Энээниие зүбөөр ойлгоһон тус бригадын гэшүүд үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые һайнаар хэрэглэн, һара бүридэ 1200 кубометр модо бэлэдхэхэ даалгабаряа хэдэн зуун кубометрээр үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн апрель һарын даалгабари амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Энэ жэлэй эхинһээ Петр Степановичын хүтэлбэрилдэг бригада леспромхоз соогоо түрүүлэн, шэнэ аргаар хүдэлмэрилнэ. Урдань таллуулагдаһан модоной гэшүүһэ сэбэрлэхэ, галдаха хүдэлмэридэ ехэ сагаа барадаг байгаа. Мүнөө ганса хүн модоной отологдоһон газарта гэшүүһэ мүшэрыень сабшажа, тараан хаядаг болонхой. Энээнэй ашаар бригадын 9 хүнһөө хоёрынь сүлөөлжэ, ондоо ажалда табиха, отологдоһон газарта шэнэ модоной ургасые һайжаруулха арга олдоһон байна.

Нэгэн бултанайнгаа түлөө, булта нэгэнэйнгээ түлөө гэһэн ёһо гурим бригадын гэшүүдэй дунда наринаар сахигдана. Бултадаа олон мэргэжэлтэй боложо, ажал дээрээ дайралдаһан хүдэлмэридэ «шадахагүйб» гэхэ ушар үгы болонхой. Трактор болон «Дружба» хюрөөдэ хүдэлжэ шадахагүй хүн тэдэнэй дунда үгы.

Аажамаар урдаһан Үдэ голой эрьеэр штабельда ябталагдаһан модонуудые харахадаа, леспромхозуудай хүдэлмэришэдэй ажалай габьяагаар омогорхохогүйн аргагүй. Хэдэн зуу мянган кубометр модон уһаар урадхуулагдан, арадаймнай ажахын хэрэгсэлдэ эльгээгдэхэеэ байна. Эдэ штабельнуудта Петр Жарниковай бригадынхидай эршэтэ ажалай хубита байха ёһоороо бии.

Б. Дашиев.

Сагаан эдеэн хэшэгтэй

Урин дулаахан ургыта хабараймнай саг ерэжэ, һү, тоһо —сагаан эдеэнэй дэлбэрхэ саг дүтэлбэ гээшэ.

Теэд бидэ һаалишад үнеэдээ улам һайнаар харууһалжа, эдеэлүүлжэ, жэлэй дүрбэн сагта һү ехээр һааха ёһотой ха юмбибди. Тиимэһээ манай фермынхид энэ үбэлдөө, хабартаашье үнеэдэйнгээ һү шэмые дээшэлүүлхын түлөө нилээд оролдоо юм. Энээнэй ашаар үнгэрэгшэ 4 һарын туршада 127 үнеэдэй тус бүриһөө дундаа зэргээр 970 гаран килограмм һү һаажа, хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээбди.

Зарим түрүү һаалишаднай бүришье ехэ һү һаагаа. Жэшээнь, Нагмит Ванчикова—1059 килограмм, Бабасан Ленхобоева—978, Софья Бадмаева—954 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаанхай. Би өөрөө үнеэн бүриһөө 1090 гаран килограмм һү һаагааб. Энэ гайхамшагта һайндэр—Майн 1-дэ манай ажалай бэлэг болог лэ.

С. Тогошнева,
Иволгын туршалгын-жэшээтэ ажахын түрүү һаалишан.

Коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

ПРОЛЕТАРСКА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМЫН ТУГ УЛАМ ӨӨДЭНЬ ҮРГЭЕ

АШАТА ХАБАРАЙ АЛХАСА

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта

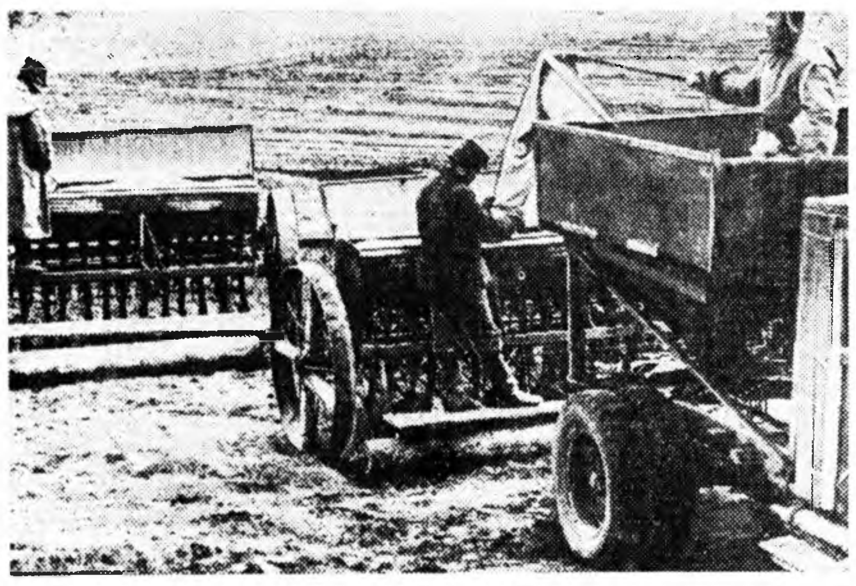

ябаад, ажалдамнай туһалаад, бага зэргэ зэмэлэд гээд ошоо. Ушарынь болоно сеялкымни урэһэ гоожуулдаг хоолойн отражатель гээгдэшэһэн ябаа. Бидэ яахадаашьеб тэрэниие обёороогүй ябаабди. Тэрэнииемнай харажархиһоор агроном ухаа табижа, агрегадыемнай зогсоогоо. Талаан болоходоо, тиимэ частьтай байжа, тэрэнээ түргөөр тодхообди. Управлениин хүбүүд ондоохоноор лэ хандадаг болоод байна.

Мэдэхэдэ эндэ хүдэлдэг механизаторнуудай хүдэлмэриин дүн гурба хоноод лэ гаргагдадаг байба. Түрүүлжэ гараһан агрегадта бишыхан Улаан туг 10 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулдаг гуримтай.

— Чимитовэй агрегадаархин манһаа 13 гектараар лэ түрүүлжэ ябана. Яажашье эдэ нухэдөө хүсэхэ һанаатайбди, — гэжэ Петр Осколковой агрегадайхид хүхинэ.

Һалхи наранда ябажа, хүрин шарайтай болобошье, нюдэнүүдынь соггойнууд, ехэ урма зоригтойнууд, абьяастайнууд гэжэ ойлгохоор байна.

— Бидэнэр ажахын тоосоондо орожо, ажалайнгаа түлөөһэ ургуулһан ургасынгаа зэргээр абаха байнабди. Тиимэ хадаа бүхы хүдэлмэреэ үнэн сэдьхэлһээ, баян ургаса гарахаар лэ хэнэ гээшэбди. Энээн тушаа манда һэжэг байхагүй. Эртын тарилгые 12 үдэртэ заатагүй дүүргэхэбди, — гэжэ механизаторнууд эрид шууд мэдүүлбэ.

Уданшьегүй механизаторнуудай эдеэлжэ дүүргэхэеэ байтар үрэһэ зөөдэг шофернууд Евгений Кириллович Афанасьев, Радион Паньков гэгшэд автомашинаараа хойно хойноһоо һубарилдан ерэжэ, сеялкэнүүдэй дэргэдэ зогсобо. Автомашинын кузовай орондо тодхогдоһон комбайнай бункерһаа гараһан ута сорогоор орооһон хүүсэ адхараад, сеялкэнүүдые минута хахад соо дүүргэжэрхинэ. Иигэжэ үрэһэ тээхэ, сеялкэдэ хэхэ хүдэлмэри бүхыдөө оньһожоруулагдажа, ажалай гаргаша нилээд бага болоо. (Хоёрдохи зураг).

— Хэрээһэлүүлэн тарижа байхадаа гектарта хэды шэнээн үрэһэн ороноб, — гэжэ һонирхоходомнай, тэдэнэр иигэжэ хэлэбэ:

— Нэгэ тээшээ ябахадаа гектарта 120 килограмм орохоор таринабди. Хүндэлөөшөө баһал тиимэ. Хамта дээрээ гектарта 240 килограмм эрхим шанартай шэниисэ таригдана.

Бригададаа даалгагдаһан газарые зүбөөр, аша үрэ ехэтэйгээр ашаглахые оролдоно. Ургаса ехэ үгэдэг шэниисэ, ячмень энэ жэлдэ нилээд ехээр таригдахань. Бүхыдөө энэ бригада 1750 гектарта эртын тарилга хэхэ гэхэ гү, али 1150 гектар шэниисэ, 500 га ячмень, 300 га кукуруза, 25 га сахарай свекло, мнил 100 гектарта овёс тариха түсэбтэй. Бүхы хүдэлмэриие саг соонь үнгэргэхын тула бригадада 5 «ДТ-54», 1 «Т-38», 3 «Беларусь» тракторнууд, хүдөө ажахын бусад машинанууд даалгагданхай. Эсэсэй эсэстэ бригадын гэшүүд 41.393 центнер тэжээлэй единицын хэмжээнэй ургаса хуряаха зорилготой. Тиихэдээ гектар бүриһөө адагынь 11 центнер таряа хуряахаар хараалганхай. Бригададань бүхыдөө 30 хүн ажаллана.

Коммунизм байгуулха хорин жэлэй түрүүшын жэлэй баян ургасын эхи табижа, алтан шара таряа үрэжэлтэ хүрэһэндэ булажа ябаһан золдо тудаһан хүбүүд улаан тооһо татуулан урагшаа зүдхүүлжэ оробо. Намар эндэ алтан залаата арбай тарянай долгилжо, арад зоноо баярлуулжа байхынь ойндоо харанабди. Хүндэтэ һайндэрөөр уридшалан механизаторнуудаа амаршалаад, ажалдань амжалта хүсөөд тараабди.

Богони болзорто, һайн шанартайгаар үрэһэеэ тарижа, баян ургаса заатагүй туйлаха гэһэн һанаан механизатор бүхэнэй, совхозой хүдэлмэришэн бүхэнэй досоо батаар оронхой гэжэ мэдэхээр байна. Энээниие совхозой бригада бүхэндэ хараха болохо. Амгаланта нютагта хүрэжэ ерэхэдэмнай 4-дэхи отделениин хүдэлмэришэд Бимба Ринчинов, Дулма Балданова гэгшэд ехэл ханамжатайгаар газараа уһалжа байгаа. (Гурбадахи зураг).

Энэл даа, шэнэ хабарай шэнжэ, тэрэнэй баатар хүсэтэ алхаса.

Б. Жамбалов,
манай тусхай корр.

Эхэ-герой. Д. ЧИМИТОВЭЙ фото

Хахад жэлэй түсэб дүүрэө

Бүхы дэлхэйн арадуудай һайндэр — Майн 1-ниие ажалай амжалтаар угтахын тула аймагай ажалшад, малшад эршэмтэй шангаар хүдэлжэ, зарим тэды амжалта туйлаа.

Энэ жэлдэ хаа хаанагүй саһан ехэ, хүйтэн, бэрхэтэй хүндэ үбэл болобошье, колхозуудаймнай малшад хүсэ шадалаа гамнангүй, шэн зоригтойгоор хүдэлжэ, түл һайнаар абаад, малаа гарза хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар ондо оруулжа байна. Мүн арга боломжоёо зүбөөр элсүүлэн хүдэлһэнэй ашаар гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб болзорһоо урид 112,7 процент дүүргэгдэө. Тиигэжэ аймагнай КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг абаа. Һү худалдаха түсэбшье баһал хаһа соогоо дүүргэгдэхэ байха.

Ажахынуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ «Рассвет» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ Г. Б. Пихлуев, парторганизациин секретарь Д. Т. Цыбиков) шалгаржа, гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 125 процент дүүргэжэ шадаа. Тэрэшэлэн артелиинхид июнь болотор гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб баһал дүүргэхэ зорилго табина.

Тиихэдэ «Путь к коммунизму» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ А. И. Канаев, парторганизациин секретарь Г. Т. Добролюбов), «Заветы Ленина» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ Я. Б. Буянтуев, парторганизациин секретарь Ф. Б. Беспалов) гүрэндэ мяха ехээр худалдажа, түсэбөө баһал үлүүлэн дүүргэнхэй.

Эдэ бүгэдэ олон тоото малшад, һаалишад, орошодой оролдосото ажалаар туйлагдаа. Тэдэнэй дундаһаа 4 һарын туршада үнеэн бүриһөө 600—660 килограмм хүрэтэр һү һааһан түрүү һаалишад: Мария Беркина («Рассвет» колхоз), Ирина Степанова, Мария Нимаева («Заветы Ленина» колхоз), малшан Константин Найканишин гэгшэдэй һайн һайхан сэдьхэлэй эрхим ажалые магтамаар.

Аймагаймнай ажалшад, малшад энэ туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхан, урдаа табигдаһан зорилгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэнь лабтай.

А. Аханянов,
Баунтын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Эдэнэр эрхимлээ

Эрхим шанартай мяха Эхэ орондоо элбэгээр худалдахын тула Закаменай аймагай колхозууд жэлэй эхинһээ хойшо ехэхэн оролдолго гаргаа юм.

Илангаяа майн урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ улам эршэмтэйгээр оролсон, олонхи колхозууд гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ. Жэшээлхэдэ, «Победа» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ Г. Г. Цыдыпов), «Коммунизм» (правлениин түрүүлэгшэ С. Х. Санжитов), «Коммунизмын зам» (түрүүлэгшэ Б. Б. Цыдыпов), «Родина» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр С. Ц. Ринчинов) гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 101—107 процент дүүргээд байна.

Гадна аймаг бүхыдөө гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэбые 83 процентдэ хүргөө.

Ц. Гырылов.

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

✦ **Улан-Удын паровозо-вагонно заводой** хүдэлмэришэд уласхоорондын һайндэр — Майн 1-ниие ажалай шэнэ амжалтаар угтаба. Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсохо зүүраа абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, үшөө нэгэ илалта туйлаба.

Түрүүшын кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, Ленинэй орденто заводойхид СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугые дахинаа абаха болобо. Иигэжэ тэдэнэр зургаан кварталай туршада энэ Улаан тугые алдангүйгөөр барижа ябаһаар. Заводой валовой, товарна продукци бүтээн гаргаха дүрбэ һарын түсэб 103,2 процент дүүргэгдээд, апрелиин даабариһаа гадуур 4 паровоз, цельнометаллическа 1 вагон, 1 котел заһабарилагдаа, 400 тонно гаран элдэб запасной частьнууд, шэрэм, булад, үнгэтэ металлай шудхалаа үгтөө.

Туйлаһан амжалтаараа зоригжоһон хүдэлмэришэд хүсэ ехэтэй магистральна электровозуудые заһабарилхаар бэлэдхэжэ байнад. Түрүүшын иимэ электровоз майн 3-һаа заһабарида орохонь. Жэлэй 2-дохи хахадһаа завод электровозуудые олоор заһабарилдаг болохо. Тиихын тула электромашина болон аппаратна хоёр шэнэ цех эмхидхэгдэхэ юм.

✦ Республика дотороо эгээл түрүүлэн коммунис ажалай предприятиин хүндэтэ нэрэ солодо хүртэлсэһэн **нарин сэмбын фабрикын** коллектив туйлаһан амжалтаяа арьбадхаһаар. Тус фабрикынхид Майн нэгэнэй урда тээ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Бурядай совнархозой предприятинуудай дундаһаа түрүүлжэ гараад, совнархозой болон профсоюзай областной соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. Мүн уралан нарижуулгын талаар совнархозой предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэнхэй.

Фабрикын сэмбэ нэхэгшэд апрелиин түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, даабариһаа гадуур 10 мянган метр сэмбэ нэхэжэ, шэнэ янзын нооһон бүд гаргадаг болоо. «Селенга» гэжэ нэрэтэй, мүн костюм оёхо нооһон бүдүүд Москвада үнгэргэгдэһэн выставкэ дээрэ һайн сэгнэлтэ абаһан байна.

Шэнэ техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ дүрбэ һарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдэө.

БУРЯТ ҮНЭН
4-дэхи нюур

МАЙН НЭГЭНЭЭР АМАРШАЛНАЛ!

Мэндээ! Майн нэгэнээр!

Энэ би өөрөө, Мархайн аша Тархай, малгайгаа абажа, хүр саһан хүнжэлөө хуулажа хаяад, хүхэхэн ургынуудайнгаа дүлэ аһааһан, хабарай халуун наранда нюргаяа шаран ууралтан һуняаһан таладаа гараад, талаяа амаршалан байнаб. Хаана ямар талада байһыем элирхэйлхэ гэжэ бү зобогты—Яруунын Булган талада гүб, али Борьёогой тоһон шэнги хүрьһэтэ талада гүб, али магад Бэсүүр, Мухаршэбэрэй уужамда байна гүб—хамаагүй. Зүгөөр ябаһан лэ газартам ямар ехэ далайсата, ямар хүхюун омог ажалай дуун арад зоной бахархал энэ хабарай эхин боложо зэдэлэн дэлгэрнэ гээшэб. Энэл шухала ха юм.

Тээ тэрэ арайхан долгисоһон зэрэлгээн соо «ДТ—54» тракторта сеялкэ, борнойнуудые шагтагалаад ябаһан залуухан хүбүүн шамайе амаршалнаб. Зүгөөр Мархайн аша Тархай шамайе адаглажа, ажалайш шанарые шалгажа ябана гэжэ бү марта, бишыханшье далан гаргаа һааш, бишии уурлаад, буладхан гуурһаа барижа, «Бурядхан үнэндөө» бэшэжэрхибэб...

Эхир хурьгадые тэбэреэд эхэдэнь тээгэлжэ һууһан эдир залуухан комсомол басаган, би шамайе обёороод, үнэн зүрхэнһөө хабарай һайхан сагаар амаршалжа, хани нүхэрэйш (бү улай), шинии, хамтынтнай зол жаргал юрөөжэ, колхоз, совхоздоо хонидые эрхим тарганаар тэнжээхыеш хүсэнэб. Хэрбээ хайша хэрэгээр хамтын баялиг — хони, хурьгадтаа хандаа һааш... Үгы даа, шинии эрмэлзэл һайхан, сэдьхэлшни сэбэр, одоо тиимэһээ минии булад гуурһанай хурса үзүүртэ дайралдаха зүйл олдохогүйл ха даа.

Ажахын тоосоото хонишодой бригадые алад гаража, алтан наран доро, алхалан ябатараа, дүрбэн зүг уруу дүлэтэ шарайгаар харабалби, тиихэдэм манай республика соо тогтоһон үйлэдбэриин управленинүүд нюдэндэм торсолдошобо. «Аһаа»,—гэжэ баярлаад, Алсагар Мархайн аша Тархай би аһан шадалаараа тэрэнэй нэгэн тээшэ шэглэн ошобоб.

Мэндээ, нүхэр Игнатьев! Хони малаараа суутай Хори, Яруунын ажалшадые хабарай саг, Майн нэгэнээр амаршалнаб. Харахадам, хамаг мэргэжэлтэдтнай үшөө кабинет, стул, столтой, хонгиржо байха телефонтойшье болоогүй юм байна, зүгөөр таһалгада һууха бэшэ, тала, зоноороо ябаха ха даа, һууридаа нялдаха, һургаал телефоноор үгэхэеэ яараһанай ямар хэрэг бэ! Хабарай хагсуушье һаа, хамаг хүсэеэ элсүүлжэ, хони, малаа ондо оруулха, ходорхойхон болзор соо тарилгаяа дүүргэхэ байһандатнай этигээд, агшан зуурашье алхам бүхэндэшье танай харьяата тала нютагһаа хурса харасаяа зайлуулхагүйб, худал ябадал байлгахагүйб гэжэ үнэн тангаригаа үгэнэб...

Кяхта, Кабанскын, Центральна үйлэдбэриин управленинүүдэй мэргэжэлтэд, дарганарые мэндэшэлэн, хабараар амаршалаад, гансахан лэ Хорёор хонон үнжэн ябадаг бэшэб гэжэ хододоол һануулха байнаб!

Бурят нютагнай уужам даа! Уужамшье һаань, үргэншье һаань, урма зоригтой, халима дүүрэн хабарай баяртай Тархай би унтаха үргэһэгүй аяншалан, амар мэндые дамжуулан, амжалта жаргал хүсэн ябаналби, али тухай гоёб!

Мэндээ! Хэрбээ намайе, хэтэ сагта мууе суглуулжа, муухайе элирүүлжэ, булад гуурһаараа бултые хадхажа энэ тэрэ нютагаар эрьелдэн ябадаг гэжэ һанаа һаа, ээ, эндүүрээт! Гушаад онуудта Бурят нютагаар суурхаһан Алсагаршье Мархай гэжэ үбгэн эсэгэмнишье үтэлэ үтэлэтэрөө үнэн сэдьхэлтэй, үхибүүн досоохитой, һайн юумэндэ мээхэй, һаараг юумэндэ дурагүй юм һэн. Алсагар Мархайн аша хүбүүн Тархай минии һайн юумэндэ бүришье дуратай, һаараг юумэндэ огто дурагүй байһан гайхалгүй. Буртаг болоһон буритай юумэ харахалаараа булад гуурһаяа абажа «Бурят үнэндэ» бэшэжэрхидэг аад, харин мүнөө агууехэ хабарай анха түрүүшын үдэр тэсэнгүй, һайн һайхан мэндээр һанаа сэдьхэлэй амаршалга эльгээжэ коммунизмда орожо ябаһан хото, хүдөөгэйнгөө хүн зондо хүхюун баяраар ханданаб!

Энээхэн амаршалгаяа бэшэжэрхёод, ээрэмшээн ябажа редакцида дүтэлөөд ябатарни, хэншьеб хэмгүй зөөлөөр хамсыһаам татаба, байлгаба гээшэб гэжэ эрбэлзэн хараһам—урдамни ухаангүй урихан шарайтай, хабарай тэнгэриин үнгэтэй нюдэтэй, хаб харахан үһэтэй, ута нарихан бэетэй, уян зөөлэн гартай басаган угаа илдамаар энеэбхилжэ байба. Хэнэй басаган хэн бэлэй»—гэжэ тархяа тоншон һанажа үзэхэдөө—шортоо хаанаш хараһанаа, хаанаш золгоһоноо огто һанабагүйб. Харин басагахан урдаһаам хараад, энеэбхилһэн зандаал байба.

«Бурхан зүг, бурят нютагтаа энэ басагые мэнэ һая нэгэ тээ хараа һэм, ама алданхаар» гэжэ шэбшэжэ байтарни, тэбдэһыемни ойлгожо:

— Хабар гэжэ нэрэтэйлби—гэбэл даа.—Алсагар Мархайн аша Тархай, намайгаа юундэ гэнтэ танихаяа болибот. Амаршалгаяа абаад ябахыетнай харажархёод, арай шамай хүсэбэлби.

— Ээ, хүлисыт,—гэжэ аман соогоо гүбэнэжэ үрдеэдүйдэм, орожо байһан түрүүшын бороогой дуһалнууд соо долоон үнгын һолонгоор татуулаад, алтан наранайнгаа элшэ яларуулаад:

— «Бурят үнэн» газетын хуудаһан дээрэ ажалша, малша арад зондо Хабар минии халуун мэндэ дамжуулалсыш!— гээд, Хабар басаган харагдахаяа болин үгы болошобо.

Одоо тиигэбэлни, ганса намһаа бэшэ, Хабар дүүхэй Тархай хоёрой халуун мэндые тогтоогыт!

Мэндээ!

Хилын саанаһаа

Бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряалга—тон шухала асуудал

РИМ, апрелиин 29. (ТАСС). Римдэ парламентнууд хоорондын бүлгэмэй хабарай заседанинууд дүүрэбэ. 46 оронуудай парламентаринууд 18 гүрэнүүдһээ бүридэһэн Комитедтэ зорюулжа, нэгэн дуугаар хандалга абаһан байна. Польшын Арадай Республикын делегациин үүсхэлээр энэ хандалга баталан абтаа. Мүнөө үедэ Женевэдэ шухалын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байһан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд бүгэдөөрөө, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряаха хэлсээе түргөөр баталхын түлөө бүхы зохихо хэмжээ абаха байха гээд тэрэ хандалга соонь заагдана.

СССР-эй парламентска бүлэгэй делегациин толгойлогшо, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Ю. И. Палецкис парламентнууд хоорондын бүлгэмэй Римдэ болоһон хабарай заседанинуудай дүнгүүд тушаа һанамжаяа хэлэбэ. Парламентаринуудай хэһэн ехэ хүдэлмэри угаа һайшаалтай гэжэ нүхэр Палецкис ТАСС-эй корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. 50 гүрэнүүдэй арадуудые түлөөлһэн эдэ парламентарину[…] зэбсэг хуряаха асу[…] хэлсээ баталха шухал[…] талажа болохошье гэж[…] дүүлһэн байха юм. Му[…] нэр эб найрамдал тогто[…] рэгтэй гэжэ нэгэн дуу[…] дүүлбэ, гээд нүхэр Па[…] угаа ханамжатайгаар […]

Хорото зорилготой ааша

БАРУУН БЕРЛИН, апрелиин 29. (ТАСС). ФРГ-гэй президент Любке гэдэг табан үдэрэй туршада байхаар Баруун Берлин ерэбэ.

Майн нэгэнэй үдэр үнгэргэгдэхэ хорото зорилготой митингдэ ФРГ-гэй президент үгэ хэлэхэ һаналтай юм. Энэ митинг ГДР-тэ эсэргүүгээр зорюулагдаха байна.

Майн 1-нэй болохоёо байхада Баруун Берлинэй засагаархид президент Любке гэгшые городой хүндэтэй эрхэт[…] гохо ёһолол дүүргэхэ тү[…] Баруун Берлин болбо[…] дэ хабаатай гэжэ хүн[…] урда тэдэнэр харуулха […] тэй бшуу. ФРГ-гэй пр[…] тын Баруун Берлин […] ушар юу харуулнаб[…] Бонной хүтэлбэрил[…] уласхоорондын шахард[…] дал һуларуулха, Бару[…] линэй байдалые һайж[…] хүсэлгүй байһыень эл[…] тодорхойлно.

Иранда туһаламжа хүргэгдэ[…]

ТЕГЕРАН, апрелиин 29. (ТАСС). Иранда энэ жэлдэ тоо томшогүй олон таршаанууд бии болоо юм.

Иранай тусхай тушаалтай түлөөлэгшэдэй мэдүүлһээр, апрелиин эхеэр 1 миллионһоо үлүү гектар газарые эдэ таршаанууд эзэлээд байгаа бшуу. Һүүлэй 10—15 жэлэй туршада Иранда түрүүшынхеэ иигэжэ таршаа хорхойнууд олошороо.

Тохёолдоһон энэ хохидолтой тэмсэхэ хэрэгтэ СССР-эй правительствын туһаламжа үзүүлхые Иранай правительство гуйһан юм. СССР-эй […] тельство энэ гуйлтые […] шөөжэ, эдэ таршаа […] пуудтай тэмсэхэ тусха[…] дици Иран эльгээхэер[…] байһанаа мэдүүлһэн […] Агаарһаа хоро хаяха[…] самолёт, тэндэ ажалл[…] хай мэргэжэлтэй хүнү[…] шаа хорхойнуудые хю[…] сэд хүрэхөөр хоро[…] Иранда абаашагданхай[…] мэргэжэлтэд мүнөө […] шаа хорхойнуудые хю[…] дэлмэри бэелүүлжэ э[…]

Нюуса хэмэл одон табигдаба

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 29. (ТАСС). ЮПИ агентствын корреспондентын Ванденберг гэдэг авиационно базаһаа мэдээсэһээр, Холбоото Штадуудай агаарай сэрэгэй хүсэнүүд дэлхэйе тойрон ниидэхэ хойто зүгэй замда нюуса хэмэл одые үсэгэлдэр оруулба. «Дискаверер» тухэл[…] одон байгаа ха гээд […] пондент тэмдэглэнэ. […] агаарай сэрэгэй хүс[…] хэмэл одон тухайгаа […] нэгүй.

Англиин хүн зон буруушаа[…]

Англиин ехэ промышленна түб болохо Ливерпуль городто, городой захиргаанай байшангай урда тээ олон хүнэй хабаадалгатай митинг болоо. Ядерна зэбсэг агаарта США-гэй дахин туршажа эхилһэниие жагсаалда хабаадагшад сэхэ шууд буруушаана. «Ядерна зэбсэг хуряаха хүдэлөөнэй» нютагай таһаг энэ жагсаалые эмхидхэһэн байна. Полициинхид жагсаалда хабаадаһан зуу шахуу хүнүүдые тушаагаа.

Пресс Ассошиэйшн агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор тушаагдаһан 75 хүн сү[…] да зогсожо, мүнгэн ял[…] тэһэн байна.

США-гэй бэелүүлһэ[…] рото хэрэгые буру[…] олон хүнэй хаба[…] жагсаал Кембридж […] үсэгэлдэр үнгэргэгдэ[…] дество аралые Амер[…] на полигон болго[…] ниидхэбэрние болюу[…] тэ табижа, жагсаал[…] дагшад Англиин пр[…] ствода бэшэг эльгээб[…]

Редактор
Ц. Ц. ЦИБ[…]

Манай адрес, телефон[…]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28 […]
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редакт[…] 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов партийной ж[…] пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и советского ст[…]тельства — 47-59, промышленности и транспорта, инфо[…] — 35-14, культуры — 34-05, писем и рабселькоров — […] отдел переводов и корректорская — 35-95, бухгалтерия — […] Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ку[…] Бурятской АССР.

Н00862. Зак. №[…]